

βάλλει τὰς ιδέας ταύτας, καὶ ἡ σύγκρισις αὕτη εἶναι Κρίσις. Ἐκ τῆς πρώτης δὲ ταύτης κρίσεως γεννῶνται ἄλλαι, καὶ αὗται λέγονται Συλλογισμός. Ἐλευταῖον δὲ τὰς ιδέας ταύτας, τὰς κρίσεις καὶ τοὺς συλλογισμοὺς ἐκθέτει κατὰ τὴν φαινομένην εἰς αὐτὸν καθαρωτέραν Μέθοδον.

Τὸ κατὰ διαδογὴν γινόμενον τοῦτο βῆμα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος μᾶς παρέχει τὰς φυσικὰς διαιρέσεις τῆς περὶ ἧς πραγματευόμεθα τέχνης. Ὅθεν θελομεν διαιρέσει τὴν Λογικὴν εἰς τέσσαρα κεφάλαια· εἰς τὸ πρῶτον, θελομεν διαλάβει περὶ τῆς Ἰδέας, εἰς τὸ δεύτερον, περὶ τῆς Κρίσεως, εἰς τὸ τρίτον, περὶ Συλλογισμοῦ, καὶ εἰς τὸ τέταρτον περὶ Μεθόδου.

Η ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΑΣ ΙΝΔΙΑΣ.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΛΟΙ.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΕ' αἰῶνος ὅλη ἡ Εὐρώπη ἦτον εἰς μεγάλην κίνησιν. Αἰσταυροφορικὰ λεγόμεναι ἐκστρατεῖαι, ἡ ἐφεύρεσις τῆς Ναυτικῆς Πυξίδος, καὶ τῶν τεχνῶν αἱ πρόοδοι εἶχον διερεθίσει τὰ πνεύματα, καὶ διεγείρει τὴν φαντασίαν πολλῶν. Εἰς τὸ ἐξῆς ἡ Μεσόγειος Θάλασσα ἐφαίνετο πολλὰ στενὴ πλέον, καὶ οἱ ἄνθρωποι, ὡς διὰ προγνωστικῆς τινὸς δυνάμεως, ᾔσθάνοντο ὅτι ὁ κόσμος ὅλος δὲν ἦτον ἀκόμη γνωστός. Μετὰ ἀνησυχου περιεργείας ἀνεγίγνωσκον πανταχοῦ τὰς εἰς τὸ ἐνδότεραν τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς περιηγήσεις τοῦ ἐκ Βενετίας Μάρκο-Πόλου καὶ τοῦ Ἀγγλοῦ Ἰωάννου Μανδεβίλλου. Καὶ ὡς νὰ ἠγεύρετο ἀπὸ βαθύν ὕπνον τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα, ἀνηρεύνα μετ' ἐπιμελείας αὐτὸν ἔχωνται ἀληθείας αἱ παλαιαὶ τῶν Φοινίκων παραδόσεις, οἵτινες ἐβεβαίουν ὅτι εἶχον περιέλθῃ τὴν Ἀφρικὴν, καὶ τὰ λεγόμενα περὶ τινος

ἀρχαίας ἡπείρου, καλουμένης Ἀτλαντίδος, ἣτις διεκόπη παρὰ τῆς ὀρμῆς τῶν ὑδάτων. Ἦτο δ' ἀνάγκη νὰ φανῇ πνευματώδης τις ἀνὴρ ὅστις νὰ συνεργήσῃ εἰς τὴν γενικὴν ταύτην ἐπιθυμίαν, καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ν' ἀνακαλυφθῶσι νέαι χῶραι, ἀνεξάντλητοι πηγαὶ πλούτου καὶ συμβεβηκότων.

Ἀπὸ μικρὰν τινα γωνίαν τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ἔμελλε νὰ γίνῃ ἡ κίνησις. Ἡ Πορτογαλλία διώξασα τοὺς μαύρους, εἶχεν ἀποκτήσει νέον θάρρος. Κατασπαραχθεῖσα ἤδη ἀπὸ τὸν φανατισμὸν καὶ τὸ κατακτητικὸν πνεῦμα τοῦ ἔχθρου τῆς ὑπῆγε καὶ αὕτη ἀνταμοιβαίως νὰ τὸν ζητήσῃ εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ ἐπέτυχε νὰ στήσῃ τὴν σημαίαν της εἰς τὸ φρούριον Κεύταν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐξήρκει δι' αὐτὴν πλέον. Περιωρισμένη οὖσα εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἠπειρον διὰ τῆς θαλάσσης καὶ τῶν ὀρέων, ἠθέλησε νὰ ῥιφθῇ εἰς τὸν Ὠκεανόν, καὶ νὰ ζητήσῃ εὐρυχωροτέρα καὶ πλατυτέρα γῆν. Ἐφάνη τότε ὁ ἀνὴρ ὅστις ἔμελλε νὰ διευθύνῃ τὰς ἀνακαλύψεις καὶ νὰ διοργανίσῃ τὸ πνεῦμα τῆς κατακτήσεως. Ὁ δὲν Ἑρρίκος, τρίτος υἱὸς Ἰωάννου Α'. βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας ἐδοξάσθη εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῆς Ἀφρικῆς διὰ τῆς γενναιότητος καὶ τῆς ὀρθοσκοπίας του. Ἀλλὰ δειφere πολὺ τῶν ἀπλῶν ἵπποτων τοῦ μεσαιῶνος. Μαθηματικὸς ἀριστος ὢν, ἐφήρμασε τὴν ἀστρονομίαν εἰς τὴν ναυτιλίαν. Ἦτο δὲ καὶ τὸ σύνθημα αὐτοῦ Ἀπόφθεγμα. Ὁ νὰ ζῇ πράττων τὸ ἀγαθόν.,

Ἐνόσω ὁ Ἑρρίκος διετρίβεν εἰς Κεύταν, εἶχε συνάξειν ἐκ τοῦ στόματος τῶν μαύρων, διαφόρους κακοδοηγίας περὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Ἀφρικῆς, καὶ ἐπομένως ἔκρινεν ὅτι οὐκ ὀλίγαι ἀνακαλύψεις ἠδύναντο νὰ γίνωσιν εἰς τὰ μέχρι τοῦ, δε ἀγνωστα εἰς τοὺς Εὐρωπαίους μέρη. Ἡ μελέτη τῶν ἀρχαίων συγγραφέων τὸν κατέπεισεν ἐπὶ πλέον. Διηρεθίσθη δὲ ἀπὸ τὴν περιήγησιν τοῦ Εὐδόξου, ὅστις πλεύσας ἐκ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης εἰς τὸν Ὠκεανόν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Μεσόγειον διὰ τοῦ Ἡρακλείου πορθμοῦ (Γιβραλτὸρ), καθὼς ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν ἐκστρατείαν Ἀννωνος τοῦ Καρχηδονίου, ὅστις ἀναχωρήσας ἐκ τοῦ Ἡρακλείου πορθμοῦ μετὰ

ἐξήκοντα πλοίων, ἐφθασε, παραπλέων τὴν Ἀφρικὴν, εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Ἀραβίας.

Πρὸ πολλοῦ μὲν οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ Πέρσαι καὶ Ἕλληνες ἐγνώριζον ὅτι ἡ Ἀφρικὴ ἦτο Χερσόνησος, χωρὶς ὅμως νὰ βασίζωνται εἰς κάμμίαν ἀπόδειξιν. Κατὰ μεταγενεστέρους χρόνους ὅμως ἐπνίξαν τὴν γνώμην ταύτην οἱ πεπαιδευμένοι, λέγοντες ὅτι ἦτο πολλὰ ἐσφαλμένη. Διὰ διαφόρων ἐπιχειρημάτων των ἐβεβαίονον οὗτοι ὅτι ἡ Ἀφρικὴ ἐπεκτείνετο μέχρι τοῦ Ἀνταρκτικοῦ πόλου, διὸ καὶ ἦτον ἀδύνατον νὰ εὑρεθῇ διάβασις εἰς τὰς Ἰνδίας. Ἐπρόσθετον δ' εἰς ταῦτα καὶ ὅτι ἡ ἡπειρος αὕτη ἤθελε μένειν πάντοτε διακεχωρισμένη τοῦ λοιποῦ κόσμου, διὰ τε τὴν ὑπερβολικὴν αὐτῆς θερμότητα τὴν ὁποίαν ἦτον ἀδύνατον νὰ ὑποφέρῃ τις, καὶ διὰ τὸ ἄπλευστον τοῦ Ὠκεανοῦ ὡς ἐνόμιζον.

Ὁ Ἑρρίκος ἠδυνήθη νὰ ὑπερβῇ τὰ ἐμπόδια ταῦτα. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ εὐκολώτερον εἰς τὸν σκοπὸν του, συνέστησε Ναυτικῆς Γυμνάσιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκάλεσε τοὺς καλῆτέρους Καθηγητάς. Ἡ ὠφέλεια τοῦ καταστήματος τούτου ἦτο μεγίστη. Ὅλαι αἱ περὶ ναυτικῆς γνώσεις συνήχθησαν, οἱ πίνακες διωρθώθησαν, καὶ ἡ ναυτικὴ πυξὶς ἐγίνε συνηθέστερα. Μέχρι τοῦδε ὁ Ἀτλαντικὸς Ὠκεανὸς ἐθεωρεῖτο ὡς ἄπλευστος καὶ μυστηριώδης ἄβυσσος, καὶ μόλις ἐτόλμων νὰ ἐξέλθωσι μικρόν τι ἀπὸ τὸν Ἡράκλειον πορθμόν. Ἀλλ' ὁ τολμηρὸς Ἑρρίκος ἐπέτυχε τελευταῖον εἰς τοῦτο διὰ διαφόρων μέσων καὶ διὰ τῆς παρὰ τοῦ Πάπα μάλιστα δεδομένης ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ κατέπεισε τοὺς συμπολίτας του νὰ κινδυνεύσωσι τὴν ζωὴν των ἐπ' αὐτοῦ. Τὸ 1418 ἐπέρασαν τὸ ἀκρωτήριον Νόν, καὶ τὸ 1419 ἀνεκάλυψαν τὴν Μεδείραν. Τὸ 1433 ἐπέρασαν διὰ διαφόρων κινδύνων τὸ ἀκρωτήριον Βοϊαδόρον, καὶ ἐπροχώρησαν ἀκολούθως μέχρι τοῦ Λευκοῦ ἀκρωτηρίου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν δὲ ταύτην συστήνεται ἐταιρία τις πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν νέων κατακτήσεων.

Κατὰ τὸ 1440 ἐπέρασαν τὸ Πράσινον ἀκρωτήριον καὶ ἀνεκάλυψαν τὰς Ἀζορίους. Τὸ 1446 διῆλθον τὴν Σενε.

γάλην, ὅπου ἔκαμαν συμμαχίαν μετὰ τῶν κατοίκων, ἀνύψωσαν φρούρια, καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας ἐπρόσθεσεν εἰς τοὺς τίτλους του τὸ Κύριος τῆς Γουϊνέας. Δύο εὐγενεῖς, κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν, ἠθέλησαν νὰ γνωρίσωσι διὰ ξηρᾶς τὸ ἐνδότερον τῆς Ἀφρικῆς, καὶ ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἔφερε πολλάς καθοδηγίας διὰ τὸ ἐμπόριον τῶν Μαύρων εἰς Ἰνδίας, διὰ τῶν ὁποίων ἔγινε βεβαιότερα ἢ διάβασις. Τὸ 1486 Βαρθολομαῖος Διάζος ἔφθασεν εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ μὲν κληθὲν τιμωρητικὸν, ὑπὸ δὲ Ἰωάννου Β' τῆς Καλῆς Ελπίδος ἀκρωτήριον. Ἡ κατὰ τὸ 1492 γενομένη παρὰ τῶν Ἰσπανῶν, διὰ τοῦ Κολόμβου, ἐφεύρεσις τῆς Ἀμερικῆς διηρέθισε πλειότερον τοὺς Πορτογάλλους, καὶ τελευταῖον τὸ 1497 (18 Ιουλ.) Βάσκος Γάμας ἀναχωρήσας μετὰ τεσσάρων πλοίων ἐκ τῆς Ἰσπανίας, μετὰ πολλῶν μηνῶν κακοπαθείας καὶ διαφόρους κινδύνους περιέπλευσε τὴν Ἀφρικὴν, καὶ τέλος ὁδηγούμενος παρὰ Ἰνδοῦ τινὸς πηδαλιούχου, ἔφθασεν εἰς τὸν πρὸ τοσοῦτων χρόνων ποθητὸν λιμένα τῆς Καλικούτας. — Καὶ τοιαύτη εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς παρὰ τῶν Πορτογάλλων ἀνακαλύψεως τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν.

Εἰς τὸν κίονον ἀριθμὸν εἶναι ἀνάγκη νὰ διακόψωμεν πρὸς μικρὸν τὴν Ἱστοριαν μας, ἐξετάζοντες λεπτομερέστερον τὸν ἀνακαλυπτόμενον ἤδη τόπον εἰς τοὺς Πορτογάλλους. Ἐπομένως θέλομεν ἰδεῖν ποίας προόδους ἔκαμαν εἰς αὐτὸν καὶ οὗτοι, καὶ οἱ λοιποὶ Εὐρωπαῖοι.

Π Ο ! Κ Ι Λ Α

ΤΟΥ ΓΟΤΤΛΕΒΕΝ ΤΟ ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ.

Ὁ τοσοῦτον περίφημος εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Γερμανίας (διὰ τὰ παράδοξα συμβεβηκότα του) Κόμης Τοττλεβέν, ἐνῶ ἦτον εἰς τὴν Ῥωσικὴν ὑπουργίαν, ἐρχόμενος ἐκ τῆς Βαρσαβίας εἰς τὴν Πετρούπολιν ἐπὶ μικρᾶς τινὸς ἀμάξης, καὶ μετὰ ἐνὸς δούλου, κατελήφθη εἰς τὴν ὁδὸν ὑπὸ σφοδρᾶς